

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/68/2014
Identifikačné číslo spisu:	3013200891
Dátum vydania rozhodnutia:	13.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3013200891.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľky: M. Z., bytom F., právne zastúpená JUDr. Ingrid Novákovou, advokátkou so sídlom ČSA 12, Handlová, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa Bratislava, so sídlom v Bratislave, 29. augusta 8, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 15Sd/291/2013 - 25 zo dňa 17. marca 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 15Sd/291/2013 - 25 zo dňa 17. marca 2014 potvrdzuje.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. XY zo dňa 9. augusta 2013, ktorým odporkyňa navrhovateľke podľa § 70 ods. 1 a § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) od 1. mája 2013 priznala invalidný dôchodok v sume 163,30 Eur mesačne.

Súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru, že uznaná miera poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť je určená mierou zodpovedajúcou zákonu, preto napadnuté rozhodnutie odporkyne zo dňa 9. augusta 2013 ako zákonné potvrdil v súlade s ustanovením § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

Proti rozsudku podala navrhovateľka dňa 29. apríla 2014 včas odvolanie, ktorým namietala závery posudkových lekárov. V odvolaní navrhovateľka poukazovala na skutočnosť, že ochorenia pohybového a podporného aparátu jej boli diagnostikované už v októbri 2010. Navrhovateľka bola práceneschopná v období od 12.10. - 12.11. 2010 (hospitalizovaná vo FN F.D. Roosevelta v BB). Na základe zistených ochorení bola preradená v decembri 2010 na pracovnú pozíciu - obrábač kovov - frézár so zníženým rizikom vibrácií, t. j. na ľahšiu prácu. Navrhovateľka sa na diagnostikované ochorenia pohybového a

podporného aparátu liečila od r. 2010 a opätovne bola, cca. po roku od zistenia týchto ochorení, hospitalizovaná vo FN F.D. Roosevelta v BB od 28.11. - 31.12.2011. So záverov ošetrojúcich lekárov vyplýva, že u navrhovateľky boli potvrdené diagnózy zistené už v roku 2010 s tým, že u navrhovateľky sa jedná o stav trvalý s ťažším funkčným obmedzením a jej pracovný potenciál je výrazne znížený. Ďalej navrhovateľka upozorňuje na odôvodnenie prvostupňového súdu, kedy konštatoval, že uznaniu invalidity musí predchádzať dlhšia liečba, rehabilitácia v trvaní spravidla jedného roka, aby ochorenie nadobudlo charakter dlhodobosti. Navrhovateľka je toho názoru, že sa u nej už v roku 2011 jednalo o ochorenie definitívne zdiagnostikované, trvalé, pričom jej zdravotný stav sa do budúca nezlepší, predpokladá sa jeho zhoršovanie, čoho dôkazom sú posledné lekárske vyšetrenia. Z tohto dôvodu je navrhovateľka toho názoru, že po skončení PN 31.12.2011 bolo možné u nej konštatovať vznik invalidity. Navrhovateľka sa tiež nestotožňuje s názorom prvostupňového súdu, že nie je možné priznať invalidný dôchodok od októbra 2010, resp. októbra 2011, pretože v zmysle ustanovenia § 80 zákona o sociálnom poistení je vylúčené dočasné poberanie nemocenských dávok súčasne s výplatom invalidného dôchodku. Podľa názoru navrhovateľky ustanovenie § 80 predmetného zákona zakotvuje, že ak je priznaný invalidný dôchodok v čase trvania PN a poberania nemocenskej dávky, počas trvania tejto PN sa invalidný dôchodok nevypláca. Znenie tohto ustanovenia ale nevylučuje možnosť priznania invalidného dôchodku počas poberania nemocenských dávok. Navrhovateľka súčasne upozorňuje na konštatovanie prvostupňového súdu o nezávislosti posudkových lekárov, nakoľko podľa nej sú obaja posudkoví lekári zamestnancami odporkyne, čo naruša ich objektívnosť a nezávislosť. Prvostupňový súd taktiež podľa jej názoru nezhodnotil závery iných odborných vyšetrení vykonaných ošetrojúcimi lekármi navrhovateľky, ktoré boli navrhovateľkou predložené ako dôkazy. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností navrhovateľka navrhuje, aby Najvyšší súd po vykonanom dokazovaní rozhodol tak, že rozsudok prvostupňového súdu zruší a vec vráti na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnila trovy konania.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky označila dôvody, ktoré uvádza navrhovateľka v odvolaní za neopodstatnené. Poukázala na to, že posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Podľa názoru odporkyne pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne predložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom vznik invalidity od skoršieho dátumu. Dátum vzniku invalidity stanovili posudkoví lekári sociálneho poistenia zhodne na 1. mája 2013, kedy bolo potvrdené rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľky, ktoré malo za následok vznik invalidity. Vzhľadom na vyššie uvedené považuje odporkyňa závery napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním, a preto navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok prvostupňového súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 13. apríla 2016 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Podľa § 71 zákona o sociálnom poistení je poistenec invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou

fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona) je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Podľa § 73 zákona sa určuje konkrétna suma invalidného dôchodku.

Podľa § 82 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, dôchodkové dávky vyplácané k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a dôchodkové dávky priznané od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú v závislosti od priemerného medziročného rastu spotrebiteľských cien a od medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky vykázaných štatistickým úradom za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Príslušný kalendárny rok je rok, v ktorom sa zvýšenie dôchodkových dávok vykonáva, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 82 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, dôchodkové dávky sa zvyšujú od 1. januára príslušného kalendárneho roka o percento určené ako súčet jednej polovice percenta medziročného rastu spotrebiteľských cien a jednej polovice percenta medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky zistených podľa odseku 1. Percento zvýšenia dôchodkovej dávky sa ustanoví opatrením, ktoré vydá ministerstvo podľa údajov štatistického úradu a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov najneskôr do 31. októbra kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Dôchodkové dávky, ktoré sú priznané od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka, sa zvyšujú odo dňa ich priznania.

Podľa § 293ce zákona o sociálnom poistení pevná suma zvýšenia starobného dôchodku sa určí ako súčet 50% medziročného rastu spotrebiteľských cien a 50% medziročného rastu priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky vykázaných štatistickým úradom za prvý polrok roku 2012, z priemernej mesačnej sumy starobného dôchodku vykazanej Sociálnou poisťovňou k 30. júnu 2012.

Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní neboli objektívne pochybnosti o skutkovom stave tak, ako ho zistil súd prvého stupňa a ako vyplýva z obsahu pripojeného administratívneho spisu, t.j., že odporkyňa napadnutým rozhodnutím č. XY zo dňa 9. augusta 2013 podľa § 70 ods. 1 a § 82 a § 293ce zákona o sociálnom poistení rozhodla o priznaní invalidného dôchodku v sume 163,30 Eur mesačne od 1. mája 2013.

Podkladom pre uvedené rozhodnutia bol posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Prievidza zo dňa 24. júla 2013 vypracovaný na základe žiadosti navrhovateľky o priznanie invalidného dôchodku. Na základe tohto posudku bol posúdený zdravotný stav navrhovateľky a zároveň ním bola uznaná za invalidnú. V predmetnom posudku zo dňa 24. júla 2013 bolo za rozhodujúce zdravotné postihnutie kvalifikované ochorenie podporného a pohybového aparátu, kód MKCH-10, M75.0, kapitola XV, oddiel C, položka 1, písm. b) s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35%. Zároveň jej bola priznaná zvýšená percentuálna miera o 10% za iné zdravotné postihnutia, čo tvorí celkovú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45%. Z dôvodu podania opravného prostriedku v rámci preskúmavacieho konania bol zhodnotený zdravotný stav navrhovateľky posudkovým lekárom ústredia odporkyne - dňa 6. novembra 2013 s rovnakým

výsledkom a bola uznaná za invalidnú s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 35% + 10%, t. j. 45% od 1. mája 2013.

Vychádzajúc z uvedeného neboli pochybnosti o tom, o aké dôkazné prostriedky odporkyňa oprela svoje rozhodnutie a odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporkyňa riadne vyhodnotila dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporkyňa vychádzala pri svojom rozhodovaní. Ani odvolací súd nezistil v rozsahu podaného odvolania také pochybenia napadnutého rozhodnutia odporkyne, resp. konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, preto pokiaľ sa krajský súd stotožnil s jej právnym záverom, považoval tento jeho názor odvolací súd za správny. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil a v primeranom rozsahu zaujal aj stanovisko k námietkam navrhovateľky, a odvolací súd s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 OSP nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré odkazuje.

V súvislosti s námietkou navrhovateľky týkajúcou sa dátumu vzniku invalidity, ktorú žiadala priznať už od októbra 2010, sa odvolací súd stotožňuje so záverom, ku ktorému dospel súd prvého stupňa, ktorý poukázal na to, že navrhovateľka bola síce opakovane od roku 2010 asi štyrikrát dočasne práceneschopná, kedy poberala nemocenské dávky, ale následne však opakovane bola uznaná za práceschopnú v pracovnom zaradení frézarky, na ktoré bola práve v tom období (december 2010) preradená z pozície brusič kovov z dôvodu zníženia rizika vibrácií. Túto prácu vykonávala s prestávkami dočasnej práceneschopnosti (naposledy pred uznaním invalidity od 21.3. do 30.4.2013). Navrhovateľka bola s tým uzročená, uznania za invalidnú sa skôr nedomáhala, takúto žiadosť podala až v júli 2013, potom čo bola opakovane hospitalizovaná na oddelení pracovného lekárstva, kde však profesionálne poškodenie zdravia nebolo zistené z dôvodu nesplnenia klinických zdravotných kritérií pre priznanie choroby z povolania. V zmysle záveru posudkového lekára zo 6. novembra 2013 z medicínskeho hľadiska uznanie skoršieho dátumu invalidity nebolo možné z dôvodu, že stupeň jednotlivých diagnostických záverov nebol v období pred 01. májom 2013 ťažký, čo dokumentuje aj skutočnosť, že nikdy nebola u navrhovateľky konštatovaná choroba z povolania z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia, pričom pre posúdenie je rozhodujúci stupeň dosiahnutých ochorení a nie samotná skutočnosť pracovného preradenia na inú prácu. Pokiaľ toto obdobie korešpondovalo s aktuálnym ukončením práceneschopnosti navrhovateľky (počas ktorej sa v zmysle ustanovenia § 80 zákona o soc. poistení už priznané konkrétne dávky nevyplácajú) nie je dôvod, podľa názoru odvolacieho súdu, na spochybnenie takéhoto záveru.

Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, presvedčivo podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov predloženými navrhovateľkou, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú a ani navrhovateľkou uvádzané výčitky nezakladajú, podľa názoru odvolacieho súdu, objektívne pochybnosti o odbornosti, resp. objektívnosti posudkových lekárov, ktoré by vyžadovali vykonať nové dokazovanie vo veci. Je potrebné pripomenúť, že posúdenie zdravotného stavu žiadateľa o invalidný dôchodok je podľa platných právnych predpisov (§ 153 ods. 5 zákona) zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Z posudkov nachádzajúcich sa v administratívnom spise odporcu je zrejmé, že títo komplexne zhodnotili zdravotný stav navrhovateľky, pričom vzali do úvahy všetky ňou predložené lekárske správy. Posudkoví lekári sociálneho poistenia dospeli vo všetkých lekárskejších posudkoch k rovnakým záverom, pokiaľ ide o jej rozhodujúce zdravotné postihnutie i mieru poklesu vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. V konaní sa nepreukázali skutočnosti (a navrhovateľka takéto ani nekonkretizovala) vyvolávajúce objektívne pochybnosti o ich odbornosti, resp. predpojatosti v konkrétnej veci (v administratívnom konaní takáto námietka v zmysle § 181, § 182 ods. 1 zákona vznesená nebola), preto odvolací súd nezistil ani dôvod na prípadné ďalšie dokazovanie, keďže ani prípadný znalec by posudkovými úkonmi nemohol byť poverený, pretože táto činnosť prislúcha v zmysle citovanej právnej úpravy posudkovým lekárom sociálneho poistenia.

Navrhovateľka v súdnom konaní nepredložila také odborné nálezy, resp. lekárske správy, ktoré by predstavovali nové skutočnosti, ktoré neboli zohľadnené posudkovými lekármi, prípadne konštatujúce iné diagnostické závery ako boli zistené v správnom konaní, a ktoré by predstavovali dôkazy nasvedčujúce existencii novej skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali, resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľky, ako bol v čase rozhodovania odporkyne ustálený (§ 250i OSP) alebo by inak prijatý záver spochybňovali.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval preskúmané rozhodnutie odporkyne za vydané v súlade so zákonom a dôvodne odvolaniu navrhovateľky nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky, a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná a priznanie trov konania odporkyni zákon neumožňuje.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.